

Projectes Artístics

La matèria de projectes artístics combina una concepció de l'art centrada en l'expressió personal, que és la que es treballa en l'etapa educativa anterior, amb una altra en la qual resulta fonamental la concreció dels objectius i finalitats que es plantegen en l'execució d'un projecte artístic, incidint, especialment, en la seva planificació i gestió, així com en l'efecte que aquest pugui tenir en l'entorn físic més pròxim o en altres parcel·les de la realitat accessibles a través d'internet o de les xarxes socials. Es posa, així, l'èmfasi tant en el procés com en el resultat.

En parlar de projectes, es fa referència a una àmplia gamma de possibilitats, que van des dels microprojectes que interactuen entre si a un gran projecte que es realitzi durant tot el curs, passant per fórmules mixtes que s'adaptin millor a les necessitats i particularitats de cada grup i de cada centre educatiu. En tots els casos, ha d'entendre's el projecte com un entorn interdisciplinari que afavoreix la posada en pràctica de les competències i l'activació dels sabers bàsics d'aquesta i altres matèries que conformen l'etapa.

La matèria inclou cinc competències específiques que emanen de les competències clau i els objectius establerts per al batxillerat, i impliquen acompliments íntimament relacionats entre si, per la qual cosa han de ser tractats de manera globalitzada. Aquestes competències específiques permeten a l'alumnat desenvolupar un criteri de selecció de propostes de projectes artístics, realitzables i d'acord amb la intenció expressiva o funcional i amb el marc de recepció previst. Li permeten, a més, planificar adequadament les fases i el procés de treball per aconseguir un resultat ajustat als terminis, a les característiques de l'espai i, en el seu cas, al pressupost previst. Possibiliten també la realització efectiva dels projectes amb vista a expressar la intenció amb la qual van ser creats i a provocar un determinat efecte en l'entorn. Així mateix, afavoreixen la posada en comú de les diferents fases del procés per avaluar la marxa del projecte, incorporar aportacions de millora i optimitzar la seva repercussió.

Finalment, faciliten el correcte tractament de la documentació que ha de deixar constància del projecte, del seu resultat i de la seva recepció.

Els criteris d'avaluació s'han formulat tenint en compte els coneixements, destreses i actituds que es pretén que activi l'alumnat, amb la finalitat de determinar el nivell d'assoliment de les competències específiques amb les quals es relacionen.

Atès que en aquesta matèria es convida l'alumnat a assumir la doble funció d'artista i gestor cultural, els sabers bàsics s'organitzen en dos blocs denominats «Desenvolupament de la creativitat» i «Gestió de projectes artístics». En el primer bloc, es recullen les tècniques i les estratègies que permetran superar el bloqueig creatiu i fomentar la creativitat, entenent aquesta com una destresa personal i una eina per a l'expressió artística. En el segon, s'inclouen sabers relacionats amb

la metodologia projectual; la sostenibilitat i l'impacte dels projectes artístics; l'emprenedoria cultural i altres oportunitats de desenvolupament lligades a aquest àmbit; així com les estratègies, tècniques i suports de documentació, registre i arxiu.

S'espera que les situacions d'aprenentatge promoguin, a través d'exemples de bones pràctiques, la transformació del centre educatiu en un viver d'iniciatives artístiques obertes a l'entorn social, físic o virtual, més pròxim. En aquest context, els projectes podran fer-se eco de les inquietuds que afectin aquest entorn a cada moment, defensant, per exemple, la llibertat d'expressió, fomentant la participació democràtica o la igualtat efectiva entre dones i homes, o donant visibilitat i veu als grups socials més desfavorits.

Competències específiques

1. Generar i perfeccionar idees de projecte, consultant diferents fonts, experimentant amb tècniques i estratègies creatives, elaborant esbossos i maquetes, i valorant críticament la rellevància artística, la viabilitat i la sostenibilitat d'aquestes idees, per a desenvolupar la creativitat i aprendre a seleccionar una proposta concreta, realitzable i d'acord amb la intenció expressiva o funcional i amb les característiques del marc de recepció previst.

El desenvolupament de la creativitat és un acompliment fonamental d'aquesta matèria. L'alumnat ha de descobrir, d'una manera pràctica, que la creativitat és una eina per a l'expressió artística i també una destresa personal d'aplicació en els diferents àmbits de la vida. En aquest sentit, contràriament al que es desprèn de certs mites o idees preconcebudes que convé desmuntar, la creativitat pot desenvolupar-se, per exemple, a través de diverses tècniques i estratègies, incloses aquelles que faciliten la superació del bloqueig creatiu; o a partir de diferents estímuls i referents trobats en l'observació activa de l'entorn o en la consulta de fonts iconogràfiques o documentals.

L'exploració i l'experimentació contribueixen a la generació d'idees de projecte en les quals, per descartar-les o perfeccionar-les, s'ha d'aprofundir mitjançant la realització d'esbossos, croquis, maquetes, proves de color o de selecció de materials, etc. Aquestes idees han de tenir en compte les pautes que hagin pogut ser establertes i han de respondre a una necessitat o a una intenció prèviament determinada o definida durant aquest mateix procés de generació d'idees, en funció del context social i de les característiques de les persones a les quals es dirigeixen.

Una vegada que, de manera individual o col·lectiva, s'han generat, descartat i perfeccionat diferents idees de projecte, s'ha de procedir a la selecció de la proposta que es realitzarà atenent la seva rellevància artística, a la seva viabilitat,

a la seva sostenibilitat i a la seva adequació a la intenció expressiva o funcional, així com al marc de recepció previst.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, STEM3, CD1, CD2, CPSAA1.1, CPSAA3.1, CE3, CCEC3.2, CCEC4.1.

2. Planificar adequadament les fases i el procés de treball d'un projecte artístic, considerant els recursos disponibles i avaluant la seva sostenibilitat, per a aconseguir un resultat ajustat als terminis, a les característiques de l'espai i, si és el cas, al pressupost previst.

L'adequada planificació de les fases i del procés de treball d'un projecte artístic condiciona el seu desenvolupament i el seu resultat final. Aquesta planificació proporciona una visió global del que es pretén fer, de la manera i del lloc en què es vol dur a terme, dels recursos materials i econòmics amb els quals es compta, de les persones que participaran i de les funcions que realitzaran, així com del resultat i de la repercussió que es desitgen obtenir tant des del punt de vista artístic com des del personal i el social.

La planificació dels projectes ha de ser rigorosa i realista, però també creativa i flexible. S'ha de garantir el compliment dels terminis i l'adequació als recursos i als espais. S'ha d'assegurar també el respecte al medi ambient i la sostenibilitat d'aquells resultats que s'espera que continuïn exercint impacte una vegada finalitzat el projecte. Ara bé, l'organització del pla de treball no ha de resultar un impediment per al desenvolupament de la creativitat, perquè aquesta ajudarà a trobar solucions originals i innovadores a les diferents dificultats que puguin sorgir. Al costat del desenvolupament de pensament creatiu, el procés de treball contribuirà a afermar l'esperit emprenedor de l'alumnat amb actituds de creativitat, flexibilitat, iniciativa, treball en equip, confiança en un mateix i sentit crític.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: STEM1, CD3, CPSAA3.1, CPSAA3.2, CC4, CE1, CE2, CCEC4.1, CCEC4.2.

3. Realitzar projectes artístics, individuals o col·lectius, assumint diferents funcions, seleccionant espais, tècniques, mitjans i suports, i identificant oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional, per a expressar una intenció expressiva o funcional i provocar un determinat efecte en l'entorn.

La realització efectiva de projectes artístics, individuals o col·lectius, comporta, entre altres tasques, la correcta selecció d'espais, tècniques, mitjans i suports, així com el repartiment de les diferents funcions que cal exercir en les diferents fases del procés. Perquè aquestes i altres decisions relatives, per exemple, a possibles modificacions de la planificació inicial siguin encertades, s'han de determinar prèviament tant la intenció expressiva o funcional del projecte com els efectes

que s'espera que aquest tingui en l'entorn. La falta de coherència de les decisions amb aquests elements essencials del projecte pot posar en risc l'èxit de l'empresa.

D'altra banda, la identificació i l'assumpció de diverses tasques i funcions en l'execució del projecte afavoriran el descobriment d'oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional lligades a l'àmbit artístic, incloses les relatives a l'emprenedoria cultural. Aquestes oportunitats compten amb el valor afegit que aporta la creativitat.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors del Perfil de l'etapa: CCL1, CD3, CPSAA1.2, CPSAA3.2, CC3, CE1, CE3, CCEC3.1, CCEC4.1, CCEC4.2.

4. Compartir, amb actitud oberta i respectuosa, les diferents fases del projecte, intercanviant idees, comentaris i opinions amb diverses persones, inclòs el públic receptor, per a avaluar la marxa del projecte, incorporar aportacions de millora i optimitzar la seva repercussió en l'entorn.

La posada en comú de les diferents fases del projecte i l'intercanvi d'idees, comentaris i opinions sobre aquest tema, ja sigui entre els seus responsables o amb altres persones, permet assegurar l'avaluació interna i externa dels avanços realitzats i de l'assoliment de la intenció inicial plantejada, així com incorporar, en el seu cas, possibles aportacions de millora.

Són especialment rellevants les reaccions del públic receptor. Per aquesta raó, convé fer-lo partícip del projecte, diversificant els mitjans i suports de comunicació i difusió, i plantejant mecanismes que, d'una banda, facilitin la comprensió del sentit i de la simbologia del projecte i, per una altra, recullin les idees, els sentiments i les emocions que ha experimentat davant la proposta artística. En aquest sentit, cal recordar que la visualització del procés de creació i de les dificultats oposades durant el projecte millora la comprensió del resultat final i, per tant, optimitza la seva repercussió en l'entorn.

Amb aquest mateix objectiu, a l'hora de concebre el projecte, pot tenir-se en compte la possibilitat de recórrer a referents pròxims o a elements del patrimoni local, ja que això permet situar –físicament o simbòlicament– el públic receptor en un entorn familiar, generant un horitzó d'expectatives que, per afinitat o contrast, aporta relleu al projecte. Els significats i la simbologia dels referents pròxims o dels elements del patrimoni local es combinaran amb els del projecte artístic, generant noves oportunitats per a l'entorn.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL1, CCL2, STEM1, CD2, CPSAA5, CC3, CE3, CCEC2, CCEC4.2.

5. Tractar correctament la documentació d'un projecte artístic, seleccionant les fonts més adequades, elaborant els documents necessaris, registrant el

procés creatiu i arxivant adequadament tot el material, per deixar constància de les diferents fases del projecte, del seu resultat i de la seva recepció.

El tractament de la documentació, tant física com digital, és un component essencial de tot projecte artístic. Aquesta competència incideix en aquest aspecte, considerant tres grans vessants quant als documents –textuals, visuals, sonors, audiovisuals o de qualsevol altre tipus– que hagin pogut ser utilitzats o generats en el marc del projecte: d'una banda, tots aquells que aporten una base teòrica, informativa o inspiradora; per una altra, els que han estat elaborats per donar resposta a les necessitats concretes de cadascuna de les fases del projecte; i, finalment, els que registren el procés creatiu, així com el resultat i la seva recepció.

Les tasques associades a aquesta competència comprenen la selecció de fonts, mitjans i suports; l'elaboració de documents; l'organització del material; el registre reflexiu del procés i del seu resultat i recepció; així com l'arxiu ordenat, accessible i fàcilment recuperable de tota la documentació.

Aquesta competència específica es connecta amb els següents descriptors: CCL2, CCL3, CD1, CD2, CPSAA4, CPSAA5, CCEC2, CCEC4.2.

Criteris d'avaluació

Competència específica 1

1.1 Generar i perfeccionar idees de projecte, consultant diferents fonts, elaborant esbossos i maquetes, i experimentant amb les tècniques i estratègies artístiques més adequades en cada cas.

1.2 Seleccionar una proposta concreta per a un projecte, justificant la seva rellevància artística, la seva viabilitat, la seva sostenibilitat i la seva adequació a la intenció amb la qual va ser concebuda i a les característiques del marc de recepció previst.

Competència específica 2

2.1 Establir el pla de treball d'un projecte artístic, organitzant correctament les seves fases, avaluant la seva sostenibilitat i ajustant-lo als terminis, a les característiques de l'espai i, en el seu cas, al pressupost previst.

2.2 Proposar solucions creatives en l'organització d'un projecte artístic, cercant el màxim aprofitament dels recursos disponibles.

Competència específica 3

3.1 Participar activament en la realització de projectes artístics, individuals o col·lectius, assumint diferents funcions i seleccionant els espais, les tècniques, els mitjans i els suports més adequats.

3.2 Explicar, de forma raonada, la intenció expressiva o funcional d'un projecte artístic, detallant els efectes que s'espera que aquest tingui en l'entorn.

3.3 Argumentar les decisions relatives a l'execució del projecte, assegurant la coherència d'aquestes decisions amb la intenció expressiva o funcional i amb els efectes esperats.

3.4 Identificar oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic o professional relacionades amb l'àmbit artístic, comprenent el seu valor afegit i expressant l'opinió personal de manera crítica i respectuosa.

Competència específica 4

4.1 Compartir, a través de diversos mitjans i suports, les diferents fases del projecte, posant-lo en relació amb el resultat final esperat i recaptant, de manera oberta i respectuosa, les crítiques, els comentaris i les aportacions de millora formulades per diferents persones, fins i tot el públic receptor.

4.2 Valorar les crítiques, els comentaris i les aportacions de millora rebudes, incorporant de manera justificada aquelles que redundin en benefici del projecte i de la seva repercussió en l'entorn.

4.3 Avaluar la repercussió que el projecte ha tingut en l'entorn, considerant les valoracions del públic receptor i analitzant l'assoliment de la intenció inicial plantejada, així com la pertinència de les solucions posades en pràctica davant les dificultats afrontades al llarg del procés.

Competència específica 5

5.1 Seleccionar diverses fonts per a l'elaboració del projecte, justificant la seva utilitat teòrica, informativa o inspiradora.

5.2 Elaborar la documentació necessària per desenvolupar un projecte artístic, considerant les possibilitats d'aplicació i ajustant-se als models més adequats.

5.3 Registrar les diferents fases del projecte, adoptant un enfocament reflexiu i d'autoavaluació.

5.4 Arxivar correctament la documentació, garantint l'accessibilitat i la facilitat de la seva recuperació.

Sabers bàsics

A. Desenvolupament de la creativitat

- La creativitat com a destresa personal i eina per a l'expressió artística.
- Estratègies i tècniques de foment i desenvolupament de la creativitat.
- Estratègies de superació del bloqueig creatiu.

B. Gestió de projectes artístics

- Metodologia projectual. Generació i selecció de propostes. Planificació, gestió i avaluació de projectes artístics. Difusió de resultats.
- Estratègies de treball en equip. Distribució de tasques i lideratge compartit. Resolució de conflictes.
- Estratègies, tècniques i suports de documentació, registre i arxiu.
- Sostenibilitat i impacte dels projectes artístics.
- Oportunitats de desenvolupament personal, social, acadèmic i professional relacionades amb l'àmbit artístic. L'emprenedoria cultural.

Psicologia

La psicologia és una ciència jove que respon i es preocupa per tot allò que té a veure amb la ment humana, la conducta, els aspectes emocionals, cognitius, socials o relacionals. L'ésser humà és qui es qüestiona qui és i per què és com és, per entendre l'alteritat, però també i sobretot, per tal de comprendre's i poder-se conèixer a ell mateix. L'autoconeixement i la comprensió de la pròpia individualitat és una eina integral necessària de sempre, i molt més en temps convulsos en què es troba la humanitat actualment. És una ciència humana que va més enllà dels paràmetres merament deductius i es deixa submergir en aspectes relacionals que combinen l'hermenèutica i la previsió que a la vida humana hi cap encara un gran recorregut evolutiu que es va fent en la història. Importa entendre la conducta, des de perspectives experimentals, però també des de la pròpia consciència i l'experiència de viure. En una edat ideal en què els coneixements ajudaran els alumnes del segon curs del batxillerat a madurar com a éssers humans, a entendre la conducta de les persones amb qui conviuen, així com a desenvolupar estratègies per resoldre les qüestions que poden aparèixer en la seva vida personal i laboral, però també amb una perspectiva i un horitzó més ample i global. Per això, aquesta matèria s'adreça als alumnes interessats en la recerca i la comprensió de la conducta humana i els processos mentals subjacents.

La matèria optativa de psicologia contribueix a la consecució dels objectius del batxillerat, atès que els seus continguts pretenen consolidar la maduresa personal i social de l'alumnat perquè actuï de manera informada, responsable i autònoma i desenvolupi l'esperit crític en les diverses situacions i realitats complexes del seu entorn. L'interès dels adolescents per aconseguir una millor comprensió d'ells mateixos i dels grups en què estan immersos fa de la psicologia una matèria especialment apropiada com a optativa del batxillerat. La matèria, a més, també pot ser un bon ajut a l'hora de perfilar les futures opcions acadèmiques i professionals de l'alumnat, amb independència de la modalitat cursada.

Per assolir aquest objectiu es proposa el desenvolupament de set competències específiques que, més enllà d'aprofundir en els procediments de la indagació psicològica de la ment i la conducta humana, donin a l'alumnat la possibilitat de desenvolupar de forma autònoma les seves capacitats generant dinàmiques de salut i benestar personal i social. Per això s'insisteix que cal fer un enfocament pràctic i interactiu, que integri, en la mesura que sigui possible, les experiències i vivències de l'alumnat. Aquesta estratègia ha de possibilitar no tan sols una més fàcil recepció i seguiment de la matèria, sinó, segurament, una més eficaç i positiva influència en l'autoconeixement i en la maduració intel·lectual, afectiva i social de l'alumnat, realitzant un treball realment competencial. La finalitat última és que l'alumnat, una vegada entengui les teories i controvèrsies psicològiques que articulen aquesta ciència, que alhora és natural, social i humana, es trobi en

